

Raadsinformatiebrief

Onderwerp	: Beantwoording schriftelijke vragen FVD Roma's in de Gemeentelijke Opvang Oekraïners
Categorie	: Schriftelijke vragen
Openbaar	: Ja, openbaar
Datum college	: 8 juli 2025
Portefeuillehouder	: Wethouder Willy Hendriks
Team	: Beleid Sociaal Domein
Nummer brief	: RIS 2025-RIB-159 (n.a.v. RIS 2025-V-64)
Datum publicatie	: 9 juli 2025

Samenvatting

De fractie FVD (Marianne Akkermans) heeft op 12 juni 2025 schriftelijke vragen gesteld over het onderwerp Roma's in de Gemeentelijke Opvang Oekraïners. In deze raadsinformatiebrief worden de gestelde vragen beantwoord. De gestelde vragen worden hierna telkens herhaald met daaronder het antwoord van het college. De vragen zijn voorafgegaan door een inleiding, die hierna is opgenomen.

Inleiding vragen

Op 31 mei jl. verscheen NRC artikel met de titel: “Hoe een Oekraïens paspoort een ticket kan zijn voor leefgeld en werkvergunning”.¹ Deze uitgebreide reportage schetst een beeld over een opvanglocatie voor Oekraïners in Heerenveen (FR.). Opvallend is dat de gewijzigde instroom, niet meer rechtstreeks uit Oekraïne komt, maar afkomstig is uit Polen, Roemenië, Hongarije en Duitsland. De hoofdmoot van nieuwkomers bestaat uit grote Roma-gezinnen. De gemeente Land van Cuijk vangt nu ongeveer 700 Oekraïners op. Naar aanleiding van het artikel in de NRC hebben wij enige vragen.

Vraag 1

Het ministerie van Asiel en Migratie (AenM) laat sinds dit voorjaar onderzoek doen naar de aard van de instroom van ontheemden bij crisisnoodopvang. Het gaat volgens een woordvoerder “ook om de reismotieven en reisroute”. Het onderzoek wordt uitgevoerd door onderzoeksbureau Regioplan en loopt tot eind 2025. Aanleiding was dat er meer “signalen uit het veld kwamen dat mensen voor werk naar Nederland reizen”, zegt Regioplan.

- a. Werkt de gemeente Land van Cuijk (ook) mee aan dit onderzoek?

¹ <https://www.nrc.nl/nieuws/2025/05/30/ho-een-oekraïens-paspoort-een-ticket-kan-zijn-voor-leefgeld-en-werkvergunning-a4894832>

Antwoord:

Nee. We hebben hiervoor ook geen uitnodiging ontvangen.

- b.** Aan welke landelijke onderzoeken naar de Gemeentelijke Opvang Oekraïners (GOO) heeft de gemeente Land van Cuijk reeds meegewerkt?

Antwoord:

We hebben meegewerkt aan het onderzoek dat Andersson Elffers Felix namens het ministerie van Asiel en Migratie heeft uitgevoerd naar de kwaliteit van gemeentelijke opvang voor ontheemden Oekraïne.

Vraag 2

Een aantal gemeenten vermoedt volgens het ministerie dat er ontheemden zijn die in meerdere lidstaten, waaronder Nederland, tijdelijke bescherming genieten en leefgeld ontvangen. “Dit is uiteraard niet de bedoeling”, zegt een woordvoerder. “Op het moment dat iemand met tijdelijke bescherming in Nederland ook in een andere EU-lidstaat tijdelijke bescherming krijgt, kan de IND de tijdelijke bescherming in Nederland beëindigen”.

- a.** Hoe verloopt tot dusverre het innen van leefgeld bij de Oekraïners?

Antwoord:

Op dit moment innen we geen leefgeld, maar wél een eigen bijdrage voor de opvang. Er is bereidheid bij de bewoners om deze bijdrage te betalen. De processen rondom het innen hebben we steeds beter ingericht en we groeien in onze nieuwe rol.

- b.** Hoe controleert de gemeente Land van Cuijk of Oekraïners niet ook leefgeld ontvangen in andere gemeenten?

Antwoord:

Op basis van de inschrijving in onze gemeente wordt er, indien noodzakelijk, leefgeld verstrekt. Met een BSN kan iemand zich slechts in één Nederlandse gemeente inschrijven.

- c.** Hoe controleert de gemeente Land van Cuijk of Oekraïners niet ook leefgeld ontvangen in andere lidstaten?

Antwoord:

Controle hierop is niet mogelijk. Er is hiervoor geen Europees systeem.

- d.** Wat zijn de gevolgen voor Oekraïners wanneer zij onterecht of dubbel leefgeld ontvangen en hoe wordt dit precies gehandhaafd?

Antwoord:

We vorderen op dit moment nog geen leefgeld terug. Maar sinds januari 2025 ontvangen we via het Inlichtingenbureau wel informatie over de inkomsten van Oekraïense ontheemden waardoor we dan een controlemiddel hebben. We richten momenteel het proces rondom terugvorderen in.

Vraag 3

We lezen in het artikel dat de hoofdmoot van de nieuwkomers tegenwoordig bestaat uit Roma-gezinnen met een Oekraïens paspoort en dat dit tot spanningen leidt op opvanglocaties.

- a. Hoeveel Oekraïners hebben zich in de jaren 2023 t/m 2025 aangemeld bij de gemeente Land van Cuijk voor opvang binnen onze gemeente?

Antwoord:

Sinds het begin van de opvangsituatie (mei 2022) hebben we 1032 aanmeldingen binnengekregen. Hierin zit de huidige populatie en het verloop op de opvanglocaties.

- b. Hoeveel Oekraïners hebben zich in de jaren 2023 t/m 2025 aangemeld bij de gemeente Land van Cuijk en ook daadwerkelijk leefgeld ontvangen?

Antwoord:

Jaar	2023		2024		2025
Peildatum	01-01	01-07	01-01	01-07	01-01
Aantal leefgeld	159	272	204	140	119

- c. Hoeveel Oekraïners hebben te horen gekregen dat ze, om wat voor reden dan ook, niet welkom zijn in de gemeentelijke opvang?

Antwoord:

Dat zijn ongeveer 10 personen geweest sinds het begin van de opvangsituatie.

- d. Zo ja, wat zijn de mogelijke redenen voor weigering?

Antwoord:

In bijna alle gevallen zijn dat mensen die zich zelfstandig melden bij de opvanglocatie. In de meeste gevallen vielen deze mensen niet onder de beschermingsmaatregel RTB. Reguliere aanmeldingen verlopen via een HUB (doorstroomlocatie). Zij zorgen voor de eerste registratie van ontheemden en de verdeling over de opvanglocaties.

- e. Wordt hier een registratie van bijgehouden en is deze in te zien?

Antwoord:

Nee, want het komt nauwelijks voor. Mensen die zich bij onze opvanglocatie melden worden naar een HUB doorverwezen. Vanuit de HUB worden Oekraïense ontheemden verdeeld over de beschikbare plekken in de regio.

Vraag 4

Op de website van de gemeente Land van Cuijk staat het volgende:

<https://www.gemeentelandvancuijk.nl/oekraïense-vluchtelingen-inschrijven>

Oekraïense nationaliteit

Alleen personen die door middel van een identiteitsbewijs kunnen aantonen dat zij de Oekraïense nationaliteit hebben, kunnen zich laten inschrijven. Als wij de identiteit van een Oekraïner niet of onvoldoende kunnen vaststellen door middel van documenten, dan kan deze persoon verwezen worden naar de Oekraïense ambassade.

De ambassade kan de persoon verifiëren en een certificaat afgeven waarin de identiteit en nationaliteit wordt bevestigd.

Kinderen zonder paspoort kunnen met hun ouders worden ingeschreven bij de gemeente. Ouders kunnen bij gebrek aan overige documenten een verklaring onder ede of belofte afleggen, waarmee de gemeente de identiteit van de kinderen vaststelt. Vervolgens schrijft de gemeente ook deze kinderen in. Dit is een uitzondering op de standaardregel dat hiervoor een identiteitsbewijs nodig is. **Deze uitzondering is alleen toepasbaar voor deze doelgroep in de huidige omstandigheden.**

a. Hoe wordt de identiteit van deze kinderen vastgesteld?

Antwoord:

Wij hebben nog geen kinderen ingeschreven die geen geldig reisdocument hebben. De identiteit van personen wordt bij iedereen op eenzelfde wijze vastgesteld.

b. Hoeveel kinderen komen er zonder paspoort met ouders/verzorgers naar de gemeente Land van Cuijk en maken gebruik van deze uitzondering?

Antwoord:

We hebben nog geen uitzondering hoeven maken, aangezien we nog geen kinderen zonder paspoort hebben ingeschreven.

Vraag 5

Eerder werd er door de gemeente Land van Cuijk een oproep gedaan voor gastgezinnen voor Oekraïners.

a. Bestaat er nog altijd een noodzaak tot het vinden van gastgezinnen?

Antwoord:

Landelijk zijn er te weinig opvangplekken beschikbaar. Meer gastgezinnen zijn daarom altijd van meerwaarde. Maar in de praktijk zien we dat door de duur van de oorlogssituatie, er steeds minder gastgezinnen zijn.

b. Hoeveel Oekraïners zijn er heden nog woonachtig in gastgezinnen?

Antwoord:

We weten dat er 145 Oekraïense ontheemden met een RTB status particulier woonachtig zijn in onze gemeente. Hoeveel er hiervan in gastgezinnen verblijven is niet bekend.

Vraag 6

Na de zomervakantie neemt een groep Oekraïners zijn intrede in de spiksplinternieuwe flexwoningen achter op het terrein in Overloon. Opvallend in het NRC artikel is het bestaan van Telegram-groepen met 3000 leden waarin Oekraïners elkaar wijzen op opvanglocaties met de meest gunstige omstandigheden.

- a. Hoe werkt het toewijzings-/selectiebeleid voor de nieuwe flexwoningen?

Antwoord:

De flexwoningen worden toegewezen aan Oekraïense ontheemden die momenteel al opgevangen worden in de overige gebouwen. De toewijzing gebeurt voornamelijk op basis van de grootte van de gezinnen in verhouding tot de beschikbare ruimte per flexwoning.

- b. Bestaat de kans dat Oekraïners uit andere gemeenten deze gaan bewonen?

Antwoord:

Nee.

- c. Wordt de capaciteit van de GOO vergroot door de ingebruikname van de 108 flexwoningen of blijft de capaciteit gelijk door sluiting van de oudbouw?

Antwoord:

De beschikbare opvangcapaciteit blijft ongewijzigd. Het aantal beschikbare opvangplekken dat wij doorgeven, bedraagt altijd maximaal het aantal dat in de taakstelling is vastgesteld.

Vraag 7

De beveiliging is nu gesitueerd bij de ingang van het hoofdgebouw.

- a. Hoe wordt de beveiliging rondom de flexwoningen vormgegeven?

Antwoord:

Bij de flexwoningen is een aparte beveiligingsunit geplaatst, vergelijkbaar met de beveiligingsunit elders op het terrein waar overdag continu een beveiliging aanwezig is. Deze beveiliging zal zijn tijd nu verdelen over beide units. Daarnaast zijn er altijd twee beveiligers die surveilleren over het gehele terrein, en is er een beveiliging gestationeerd bij de hoofdingang.

- b. Blijft de beveiliging bij het hoofdgebouw intact?

Antwoord:

Ja.

- c. Zijn er meerkosten voor deze extra beveiliging, zo ja hoeveel?

Antwoord:

Nee. Extra beveiliging lijkt niet noodzakelijk, aangezien het bewonersaantal op het terrein gelijk blijft.

Vraag 8

Op 24 september 2024 was wethouder Willy Hendriks te gast in het radioprogramma Regelkevers. Hier gaf de wethouder aan dat maar liefst 70% van de Oekraïners in Nederland wil blijven.

- a. Stelt de gemeente Land van Cuijk eisen op het gebied van integratie aan volwassen Oekraïners in onze gemeente, zo ja welke?

Antwoord:

Nee. De Regeling Opvang Ontheemden Oekraïners (RooO) geeft dit niet als taak en kent hiervoor geen middelen toe.

- b. Worden er lessen Nederlands gegeven op de locatie in Overloon?

Antwoord:

Ja.

- c. Zo ja, door welke instantie worden deze lessen verzorgd?

Antwoord:

In'to languages onderdeel van de Radboud universiteit.

Vraag 9

Loopt de gemeente verder nog tegen problemen aan bij de GOO?

Antwoord:

Nee.

Hoe ziet het vervolgtraject eruit?

Niet van toepassing.

Bijlagen

Bij deze raadsinformatiebrief horen geen bijlagen.

Burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

Johan Postma

Marieke Moorman